

Φίλτατοι Κύριοι,

Εἰς τὴν θεομὴν ἐπιστολήν σας ἀπαντῶ τοσοῦτῳ μᾶλλον ἐκθύ-
μως, ὅσῳ, ἀφ' οὗτου ἐπέστρεψα ἐξ Ἀμερικῆς, μὲ τὸν νοῦν καὶ τὴν
καρδίαν πλήρη ποικίλων ἀναμνήσεων, ὧν τινὰς ἔφερα εἰς γνώσιν
τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, εἰς τε τῆς συνειδησέως μου
τὰς ὑπαγορεύσεις ὑπέκρινουσα καὶ τὴν ὑπουργικὴν—'φιλῶ ὀνόματι—
ἐντολήν ἐκτελοῦσα καὶ τὰς πρὸς τοὺς Μεταστάτας ὑποσχέσεις μου,
ἀδιαφορίαν μεγίστην παρατηρῶ κρατοῦσαν περὶ τὰ δύο μεγίστους
σπουδαιώτατος ζητήματα: Τὸ Ἐθνικῶς ζωικὸν ζήτημα τῆς Δημο-
σίας Ἐκπαιδεύσεως καὶ τὸ τῆς Συγκρατήσεως τῶν
Μεταναστῶν.

Τοῦτο μὲ παροτρύνει ἔτι μᾶλλον εἰς τὸ νὰ καταστήσω κοινό-
τερον γνωστὰ τ' ἀφορῶντα τὰς δύο μεγάλας ταύτας ἀνάγκας τῆς
Πατρίδος μας καὶ δράττομαι τῆς εὐγενοῦς προσοκλήσεώς σας,
ὡν ἐκ τῶν Ἐντυπώσεων μου αὐτῶν αὐτοτελεῖ τινα, ὅλως ἀνέκδοτα
κεφάλαια, χορηγήσω εἰς τὸ ὠραῖόν σας ἔργον, ἀφοῦ καὶ εὐτυχῶ

συνγκυρίαν ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἔκδοσις τῆς φίλης «Ποικίλης Στοᾶς» τοσοῦτον φίλης,
ὥστε μία τῶν πρώτων ἐρωτήσεών μου, αἶψά ὡς ἐπέστρεψα ἐξ Ἀμερικῆς ἦτο: **Ζῆ ὁ
Ἀρσένης; Ἐκδίδει τὴν «Ποικίλην Στοᾶν»;** Καὶ μοι ἀπήντησαν: Ὅα ἐπαναληφθῆ
ἀσφαλῶς ἢ Ἐκδοσίς της.

Ἡ ἀπὸ τοῦ μακροῦ ὕπνου ἐξέγερσίς της, ὀφειλομένη εἰς τοὺς ἀγῶνας ἀμφοτέρων,
μὲ τὸν ὠραιώτατον τόμον τῆς **Δεκαπενταετηρίδος της**, εἶναι χαρὰ διὰ πάντα στέργοντα
τὰ πνευματικὰ Ἔργα, τὴν λαμπάδα ταύτην τῆς ἀνθρωπίνης πορείας, καὶ τοὺς ἐργάτας
των. Μὲ πνεῦμα ἀριστοκρατικόν, μὲ αἰσθημα καλλιτεχνικὸν καὶ μὲ ἀντίληψιν τῆς
ἀρετῆς, ἐκαλέσατε πάντοτε τοὺς διὰ τούτων κεκοσμημένους ν' ἀπεικονίσωσι τὸ πνεῦμα,
τὴν καλλιτεχνίαν καὶ τὰ δῶρα τῆς ψυχῆς τῶν συγχρόνων ἐν ταῖς σελίδι τῆς ἀληθῆς
δυσαναπληρώτου «Ποικίλης Στοᾶς». Καὶ διὰ τὴν περιβλεπτοῦν αὐτῆς δραῖον καὶ ἐργα-
σίαν, εἶναι δικαία ἀμοιβὴ ἢ εὐέλπις συνάντησίς σας καὶ ὁ τόσα ἀγαθὰ προσιωμίζον
ἄρρηκτος δεσμός σας, δι' οὗ σπουδαίως ἀσφαλίζεται ἡ ἐξακολούθησις ἐνός ἐν τῷ εἶδει
του ἐξαιρετοῦ κοσμήματος τῶν Βιβλιοθηκῶν.

Μὲ πῆσιν ἄφροβον καὶ χαροπὴν, φίλοι Κύριοι, χωρεῖτε ἐν τῇ συνεχίσει τοῦ θαυμα-
σίον Ἔργου σας, εἰς ὃ καὶ πάλιν μὲ μεγάλην μου χαρὰν ἠτύχησα νὰ προσφέρω τὴν
συμβολὴν μου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Ὀκτωβρίου 1912

Sebasti' S. Kaimovitch

* Η ΑΜΕΡΙΚΗ *

ΠΟΛΛΑΠΛΩΣ ἐπιβαλλόμενον καθήκον μοι ἐπιτάσσει νὰ
καταστήσω γνωστοτέρας τὰς ἐντυπώσεις μου αὐτάς καὶ διὰ
τῶν καλαισθητικωτάτων σελίδων τῆς πολυτίμου «Ποικίλης
Στοᾶς». Τὸ ὀφείλω εἰς τὴν Πατρίδα, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς
ὁποίας—ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών μου—δὲν παρέμεινα

ἐν τῇ ξένῃ χώρᾳ, ἐν ἣ αὐτοδικαίως μοι παρεῖχε τὴν ἐμπρέπουσαν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν θέσιν ἢ πᾶν ἄλλο ἢ συνήθης διὰ διαγωνισμοῦ κατὰ τὰς διδασκατορικὰς ἐξετάσεις ἐν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ τῆς Σαρβόνης ἐπιτυχία μου, τὸ ὄφελω καὶ εἰς αὐτὰ τὰ μακρὰν ξενιτευμένα παιδιὰ Τῆς. Τοὺς Ἕλληνας τῆς Ἀμερικῆς ἠγάπησα πολὺ καὶ τοῖς εἶμαι εὐγνώμων, διότι τὰ πνεύματα καὶ αἱ καρδίαι των ὑπῆρξαν τὸ ἔδαφος, εἰς ὕπερ καλλιέργουσα, ἡσθάνομην ἀναπτυσσομένας τὰς ψυχικὰς μου δυνάμεις. Ἐν Ἀμερικῇ ἔφαγον τὸν ψυχικὸν ἄρτον μου — γλυκόπικρον — μαζύ των.

Ἐρχομαι ἐκ τῆς χώρας ἐκείνης τῆς ἀπεχούσης ἀπὸ τῆς μεγάλης — καίτοι οἱ μεταξὺ τῶν συγχρόνων μικρὰνθρωποὶ τῆς τὴν ὀνομάζουσι μικρὰν — ἀλλὰ τεθλιμμένης Πατρίδος μας 5,000 μιλίων, εἰς ἣν, ἀφ’ οὗ ἐξήτησαν οἱ κατὰ παντὸς εἶδους δουλείας καὶ τυραννίας: ἐκκλησιαστικῆς, πολιτικῆς, βιομηχανικῆς καὶ ἐν γένει κοινωνικῆς ἐξαναστάτες, ἐξήτησαν καὶ εὐρον ἄσυλον ἐλευθερίας καὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῶν ἐμφυλίων καὶ τῶν διεθνῶν τῆς Εὐρώπης σπαραγμῶν καὶ ἀπὸ τῶν προλήψεων, σήμερον προστρέχουσι ὄχι μόνον οἱ ὑπερπλεονάζοντες πληθυσμοὶ τῶν Ἑθνῶν τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου καὶ οἱ πεπλανημένους ἐλπίζοντες κέρδη εὐκόλα, ὡς καὶ τινες ἄλλοι ἐπιδιώκοντες στάδιον εὐρύ, ἀλλὰ ἰδίως ἢ τάξιν ἐκείνην τῶν ἀνθρώπων, τῶν ζητούντων κουφισμὸν ἀπὸ τῆς ἀνίας βίου ἀχάριτος καὶ πεπονημένου — ὕπερ πάντοτε εἶνε προῖον ἐλλείψεως ἀληθοῦς ἀγωγῆς, ὡς ὀρθῶς παρέστησεν Ἰταλὸς συγγραφεὺς ἐν ἔργῳ του, ὁμιλῶν περὶ τῶν Ἰταλῶν μεταναστῶν, τῶν ζητούντων κουφισμὸν καὶ ἀπὸ τῆς ἀγωνίας καὶ τῶν βασάνων τῆς ἀδικίας καὶ ἀπὸ τῶν δυσθαστάκτων βαρῶν τῆς φορολογίας, καταλείπει τὴν οἰκογενειακὴν ἐστίαν καὶ ὄρμᾳ περῶσα τὸ ἄλμυρὸν νερὸν τοῦ Ἀτλαντικοῦ, ν’ ἀποτελέσῃ μίαν σταγόνα τοῦ ἀνθρωπίνου πελάγους. Καὶ εἰς τὴν τάξιν ταύτην ἀνήκουσι οἱ πλεῖστοι ἐκ τῶν τριακοσίων χιλιάδων παιδιῶν τῆς ἀδικουμένης — κυρίως ἀπὸ μεγαλείτερα ἀπονα παιδιὰ, τῆς λεγομένης ἐ-λ-ε-υ-θ-ε-ρ-α-ς! Ἑλλάδος.

Ἐρχομαι, λέγω, ἀπὸ τῆς εὐτυχοῦς ἐκείνης χώρας τῆς Ἀμερικῆς, εὐτυχοῦς, διότι ἐκ τῆς ἐπικρατήσεως πάντων τῶν ἀγαθῶν στοιχείων, ἅτινα μετηνέχθησαν εἰς αὐτήν, ἐμορφώθησαν ἐν αὐτῇ καλοὶ Κυβερνήται, καταστήσαντες τὴν μεγάλην αὐτὴν ἔκτασιν, ἀπαρτιζομένην ἐκ τοσοῦτων Πολιτειῶν, μὲ ἰδιαιτέρους νόμους ἐκάστην Πολιτείαν, χώραν βίου εὐαρέστου, τάξεως, ἀνεξαρτησίας, δι’ ἐνδελεχοῦς προόδου, χώραν, ἐν ἣ κρατεῖ ἢ ἀγάπη καὶ ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν ἐργασίαν καὶ ἢ ἀπ’ αὐτῶν ἀπορρέουσα ἰσότης, διότι κατενόησαν ὅτι τὸ ἠθικὸν ὀξυγόνον τὸ διὰ τῆς ζωογονήσεως ἀφομοιοῦν πάντα τὰ ἕτερογενῆ στοιχεῖα, ὁ κύριος παράγων τῆς εὐδαιμονίας τοῦ ἀτόμου, τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ ἔθνους εἶνε ἡ γενικὴ καὶ ἀρτία ἐκπαίδευσις — ὄχι παρῶδια — πράγματι ἐκπαίδευσις, ὄχι ὀνόματι ἐκπαίδευσις — τὸν λαόν, αὐτὴ ἢ ἀφομοιωτικὴ δύναμις, ἢ καθιστώσα τὴν χώραν ἐκείνην ὄντως Πατρίδα λατρευτὴν, καίπερ οὖσαν Πατρίδα θετὴν — χῶραν, ἐν ἣ θὰ λυθῶσι πάντα τὰ κοινωνικὰ ζητήματα, διότι ὁ τίμιος, ὁ ἱερός, ὁ εἰλικρινῆς σοσιαλισμὸς βαδίζει μεγάλῳ φρον μὲ πρόδρομον τὴν ἀρτίαν — δηλ. τὴν συνισταμένην ἐν τῇ ἰσορροπίᾳ ταυτοχρόνου ἀναπτύξεως νοῦ καὶ προπαρασκευῆς διὰ τὸν βιοπορισμὸν — μόρφωσιν τοῦ πολυπληθοῦς Ἑθνους τοῦ ἐκ τῶν συναθροισμάτων τῶν λαῶν συσταθέντος. Ἐκ τοιαύτης μόνον μορφώσεως προκύπτουσι κόμματα ἢ μάλλον μερίδες Ἰδέας, ἄγρουσαι εἰς Ἑθνικὸν μεγαλεῖον, ἀντὶ κομμάτων ταπεινῶν καὶ

εγωϊστικῶν συμφερόντων διπήχων διπόδων ὀδηγούντων εἰς τὸν σημερινὸν παρ' ἡμῖν κοινωνικὸν καὶ ἔθνικὸν ἐξευτελισμὸν, ἐπομένως καὶ ἀτομικὸν ἐξευτελισμὸν.

ΑΙ ΔΥΟ ΗΛΙΚΙΑΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗΙ

Ἐν τῶν ἀναπαυτικωτάτων θεαμάτων διὰ τὸν διατρέχοντα τὰς Ἀμερικανικὰς ἐκτάσεις, ἰδίως ἐν ταῖς μάλιστα βιομηχανικαῖς Πολιτεῖαις, οἷα ἡ Πενσυλβανία, εἶνε ἡ εἰσδρομὴ τῶν κρατούντων δέσμας βιβλίων, ὡς εἶνε ἐκ τῶν συμπαθεστάτων ἢ ταυτόχρονος συρροῇ τῶν κρατούντων τὰ

✱
ΜΑΤΑΚΙΑ πλάνα φλογερά κι' ἀφίλητα καὶ μαύρα
 Ποῦ ἐγίναντε τὸ παιδίμα μιάς μαγίσσας χροῆς;
 *Οἱ *Ας ἦτανε τὸ ἀγγελάκι μου γὰ πηλὴ τὴν τοσὴ λαύρα
 Ποῦ κάτω ἀπὸ τὰ βρέφαρα κρατεῖτε πάντα ἐσείς.

✱
 Κι' ἄ, ἦταν κάποιον δελιὸν ποῦ ἡ λιγοστὴ ζοῆ μου
 Θα λιώθη με τὴν ἀῖθλη τῶν λουλουδιῶν ζοῆ,
 Σὰν πεταλοῦδα ἀνάφη καὶ ἀφροντίδη ἢ ψυχὴ μου
 Μὲ σὴν αἰθέρου φλόγα σὺς νὰ πῆν γὰ καπῆ. ✱ ✱

✱
ΜΑΤΑΚΙΑ πλάνα, λήμπετε στὸ μέτωπο ἀπὸ κάτου
 Τρομαγτικὰ κι' ἐπιμονα καὶ πᾶνα οὐραγιά,
 Κι' ἐνὸς ποῦ φέρνετε βιβλία τὸν τρομο τοῦ θανάτου,
 Σκέλια ἢ χροὶ μου ἀλύτρωτη σὺς προσοννά δριλά.

✱
 Δὲν εἶσατε οὖς τὰ δίδυμα τοῦ Οὐράνιου Κύνου ἀστέριμα
 Ποῦ πᾶν καὶ καθρεφτίζονται ἀεὶ ἀτάσθα νερά,
 Σ'ε μιά νυχτὶ ἀξεδιάντη εἶσατε διὸ μαχαίρια
 Ποῦ ἀσπάζετον καὶ ξεοσάζουνε καὶ δεῖχονταὶ σκληρά.

✱ ΜΑΤΑΚΙΑ ΠΛΑΝΑ! ✱

εὐπαράστατα τροφοφόρα δοχεῖα τῶν ἐργατῶν, οὓς πάντας ἀπὸ ἀποστάσεως εἰς ἀπόστασιν τὸ ἠλεκτροκίνητον διερχόμενον διὰ χωρίων, κωμοπόλεων καὶ δασῶν, ἐναλλάξ παραλαμβάνει, ἵνα καταθέσῃ τοὺς μὲν παρὰ τὰ ἐργοστάσια τῆς διανοητικῆς κατεργασίας, τοὺς δὲ παρὰ τὰ τῆς παντοίας βιομηχανίας, ὅπως τὸ ἐσπέρας ἐπαναφέρῃ καὶ τοὺς μὲν καὶ τοὺς δὲ εἰς τὴν θερμὴν τῆς οἰκογενείας ἀνάπαυσιν*.

ΤΟ ΔΟΛΛΑΡΙΟΝ ΤΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΟΥ
ΚΑΙ Η ΑΠΟ ΠΕΡΙΣΣΕΥΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Τὸ δολλάριον τοῦ οὐδὲν ἢ ἐλάχιστα διδαχθέντος, τοῦ θλῶντος ἐν τῇ ὑπογείῳ ζαχαροπλαστείου πάγον, ἵνα πληρωθῇ βρευματισμῶν καὶ τοῦ ἐκτελοῦντος τὰς μάλιστα ἀχθοφορικὰς καὶ καταπονητικὰς ἐργασίας ἢ ἐπικινδύνους παρὰ μηχανήμασιν ἐντὸς ἐργοστασίων θερμοτάτων, ὁπόθεν ἐξέρχονται καὶ πάσχοντες καὶ πολλὰκις ἠκρωτηριασμένοι, ἢ τοῦ ἐπὶ τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν ἐργαζομένου μὲ τὸν κασμίαν καὶ τῶν ἐντὸς βαγονίων διαιτωμένων, ἢ τοῦ ἐντὸς τοιούτων τηρουντος διὰ τὸν ἐργατικὸν ἀμερικανικὸν πληθυσμὸν τὰ «quick launch» ταχέως φαγητοῦ φορητὰ ξενοδοχεῖα, τοῦ μὲ τὸ δρυμύτατον ψῦχος, χιόνα καὶ βροχὴν παρὰ τὸ φορητὸν χειραμάξιόν του ἱσταμένου, — διὰ τοιούτων δὲ διτήλθον καὶ οἱ σήμερον καλῶς ἐγκατεστημένοι — πάντων τούτων τῶν παντοίας ὑποχρεώσεσι βεβαρημένων τὸ δολλάριον, προσφερόμενον ἀφανῶς καὶ ἀγνώστως, ἰσοφαρίζει τὰς ἑκατονταδράχμους καὶ χιλιοδράχμους προσφοράς, τὰς ἀπὸ πολλοῦ περισσεύματος, σαλπίζουσῶν τῶν σαλπίγγων, διδομένης.

Οὕτω πόσους ἐκ τῶν ἀμιλλωμένων εἰς ὑπερακόντισιν δαπανῶν, ἢ γέυματα καὶ χοροὺς, ὑπερβαίνουσιν οἱ Μετανάσταί ἐκεῖνοι!

ΣΠΙΘΑ ΚΑΙ ΣΠΙΘΑ — ΑΠΑΤΗΛΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟΥ ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΟΨΙΣ

Παραβάλλεται οὗτος πρὸς τὴν «σπίθα κρυμμένη στὴν στάκτη» ἔτομος νὰ ἀνάψῃ. Εἶνε μία παρήγορος σκέψις, ἐν ἣ ἢ ἔθνικὴ φιλοτιμία εὐρίσκει κουφισμὸν, πολλὰκις ἔργῳ ἀποδειχθέντα. Κατὰ τὸ μελανὸν ἐκεῖνο γεγονός, ὅπερ ἐκλήθη πόλεμος τοῦ 1897, Ἰταλὸς ἐκ τῶν ἐλθόντων νὰ πολεμήσῃσιν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, κατανοῶν τὰ διαπραχθέντα, μοι εἶπε «vous n'êtes que des cendres»: «Εἶσθε μόνον τέφρα». Ἦσαν φαρμακεραὶ αἱ λέξεις ἦσαν φαρμακωτέρα τὰ πράγματα καὶ ἀγύμναστος εἰς τὸ ψεῦδος τῷ εἶπον ὅτι θὰ ἔλεγε πᾶς καὶ στοιχεῖα μόνον ἔθνισμοῦ ἔχων ἐν ἑαυτῷ «ναί· ἀλλὰ τέφρα, ἢ ὅποια περιέχει σπίθες, αἱ ὅποια θὰ ξενανάψουν εἰς μίαν μεγάλην φλόγα δόξης καὶ τιμῆς».

Ἡ μελέτη τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητος, ἣν ἔκαμα ἐν Ἀμερικῇ μὲ ὁδηγεῖ εἰς τὸ νὰ βλέπω καὶ μίαν ἄλλην εἰκόνα τῆς σπίθας τῆς κρυμμένης στὴν στάκτη τὴν κρυερὰν τῆς φυγαδεύσεως, τῆς βιοπάλης καὶ τῆς ξενιτειᾶς. Ἐν αὐτῇ καταναλίσκεται ἢ καύσιμος οὐσία τοῦ Πατριω-

* Ἡ ἀναπαράστασις αὕτη μοι φέρει εἰς τὸν νοῦν, ὅτι ἐν τῇ μάλιστα τῆς ἰσότητος τῶν φύλων χώρα, ἐν ἣ τὴν ἐργασίαν δι' ὄλων τῶν βαθμίδων μερίζεται ἢ γυνή, ἐκεῖ εὐτυχῶς ἀπουσίαζεν αὕτη. Ὅπου ἢ γεωργία ἀκμάζει καὶ οἱ ἀνδρικοὶ βραχίονες κινῶσι τὰ βαρέα μηχανήματα, παρέχεται τὸ παρήγορον ὅτι αὕτη κρατεῖ τὰ σκήπτρα τοῦ οἰκειακοῦ Βασιλείου.

τισμοῦ καί, ἂν δὲν περισωθῇ συλλεγομένη ἢ σπίθα ἐγκαίρως ὑπὸ μεριμνώντων, ἔνα τὴν θέσωσιν ἐν μέσῳ καυσίμου ὕλης, ἢ ἀναρρίπτεισι ἕως τὴν ἀνάπτει διὰ μίαν στιγμὴν διὰ νὰ σβεσθῇ ταχύτερον.

ΑΙ ΑΡΕΤΑΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΙΕΣΠΑΡΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΞΕΝΙΤΕΙΑΝ ΤΟΥ Ν. ΚΟΣΜΟΥ

ΤΟ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΡΗΜΑ ΙΔΡΩΣ Η.ΜΑΤΩΜΕΝΟΣ

Οἱ Ἕλληγες ἐκεῖ, ἐν μέσῳ λαοῦ ἐργατικοῦ, νομοταγοῦς καὶ ἡμέρου, ἀποδεικνύονται ἐργατικώτατοι, νομοταγεῖς, ὑπομονητικοὶ καὶ πολὺ εὐαίσθητοι ἐθνικῶς. Εἶνε φιλότιμοι ἐργάζονται σκληρὰ — κατὰ τὴν φράσιν των — διὰ νὰ ξεχρεώσουν τὰ σπίτια των, νὰ προικίσουν τὰς ἀδελφάς των, νὰ βοηθήσωσι τὴν ἰδιαιτέραν των πατρίδα, ἕως δέ, ἀναλόγως, μετριώτερον τὴν γενικὴν πατρίδα.

Υποβάλλουσιν ἑαυτοὺς δι' αὐτὰ οἱ πλεῖστοι εἰς μεγάλας οἰκονομίας καταστροφικὰς τῆς ὑγείας των.

Ὅλοι ποιοῦν τὴν πατρίδα, σχεδὸν ὅλοι νοσταλγοῦν· ἀλλὰ μοι ἔλεγον: «Κυρία, ὅλοι ποιοῦμεν· ὅλοι θέλομεν νὰ πᾶμε στὴν Ἑλλάδα... μά.

Αὐτὸ τὸ «ΜΑ» Κύριοι Βουλευταί, λέγει πολλά. Οἱ πλεῖστοι τὸ λέγουσι διότι τὸ γνωρίζουσιν ἐκ πείρας ὅτι θὰ εὐρεθῶσι καὶ πάλιν ἐν τῇ ἀπορίᾳ, ἣτις τοὺς ἔκαμε νὰ ξενιτευθῶσιν· εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται καὶ τινες ἔχοντες καλὰς ἐργασίας ἐκεῖ, καὶ ἀρκετὰ εὐποροῦντες μετὰ πολυτετεῖς ἀγῶνας. Οὗτοι δ' εἶναι ἡ εὐάριθμος μερίς.

Πολλοὶ τὸ λέγουσι διότι διὰ τοῦτον ἢ ἐκείνον τὸν λόγον δὲν ἠτύχησαν καὶ στεροῦνται τῶν μέσων τῆς ἐπιστροφῆς.

Σχεδὸν δὲ πάντες τὸ λέγουσιν ἐξ ἀγανακτικῆς καὶ ἀπελπισίας πρὸ τῆς ἐσωτερικῆς καταστάσεως τῆς πατρίδος μας, ἣν παρακολουθοῦσιν ἀγωνιώδως, ἣς καταστάσεως Σὰς ἀριθμοῦσι τὰς φάσεις, διότι οὔτε ὁ πλοῦς τοῦ Ὁκεανοῦ μὲ τὰ μεγάλα του κύματα, μὲ τὸ ἀχανές καὶ μὲ τὴν ἐπικίνδυνον ὀμίχλην του, οὔτε ὁ κοπιώδης βιοπορισμὸς ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ κοσμοθαλασσῷ τοῦ Νέου Κόσμου ὑπῆρξαν ἱκανὰ νὰ τοὺς ἀπαλλάξωσι τῆς μανίας τῆς πολιτικῆς, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἐσωτερικὴν κατάστασιν ἀποδίδουσι τὴν ἐξωτερικὴν, ἣν παρακολουθοῦσιν ἔτι μᾶλλον ἀγωνιώδως. Διὰ τοῦτο προσφέρουσι διὰ τὴν Ἄμυναν καὶ διὰ τὸν Στόλον.

Καίτοι δίδονται πολλοὶ ἀφορμαὶ καθιστῶσαι ἀναγκαῖον τὸ κήρυγμα τῆς ὁμονοίας πρὸς αὐτοὺς, ἐν τούτοις κατὰ τὴν ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολι-

* ΕΞΙΛΕΩΣΙΣ *

τείαις οικονομικὴν κρίσιν, καθ' ἣν τὰ ἐργοστάσια ἤργουν, καὶ οἱ ἐργάται, ἰδίως οἱ ἡμέτεροι, ἀπελύοντο, οἱ ὀλίγοι ἐργαζόμενοι Ἕλληνες ἔτρεφον, ὄχι μόνον ἐκ στενοῦ πατριωτισμοῦ, ἀλλ' ἐξ Ἐθνικῆς ὑπερηφανείας, τοὺς πολλοὺς ἀπολυθέντας τῆς ἐργασίας· καὶ οὕτω, οἱ Ἕλληνες δὲν ἐξετέθησαν.

Παρ' ὅλα τὰ προτερήματά των, ὧν ἀνυπέροβλητα εἶνε ἡ λιτότης τοῦ βίου, ἡ οἰκονομία καὶ ἡ πρὸς τὴν οἰκογένειαν προσκόλλησις, οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς εἶνε οἱ Ἕλληνες τῆς Ἑλλάδος, διδασκόμενοι στὴν ξενιτειᾷ τὰ καλὰ τῆς, μὴ ἀποφεύγοντες ἐντελῶς τὴν ἀπομίμησιν τῶν κακῶν τῆς.

Φέρουσιν ἐντός των καὶ ἀναπτύσσουσιν ὅλα τὰ προτερήματα τοῦ Ἕλληνος εἰς βαθμὸν συγκινητικόν· συναποκομίζουσι δ' ὅμως ὅλα τὰ ἐλαττώματα τοῦ βιωμοῦ, δηλ. τοῦ ἀνθρώπου, ὃν παρήγαγε πολυετῆς τῶν προγόνων δουλεία, χωρὶς εἰς ἀντιστήκωμα νὰ τῷ ἔχη δοθῆ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας ἐκπαίδευσις ἀξία τῆς ἐννοίας τῆς λέξεως, ὅπως μὲ τὴν βοήθειάν τῆς ἀπαλλαγῇ αὐτῶν. Ὅθεν οἱ Ἕλληνες ἐν Ἀμερικῇ ἔχουσιν ἀνάγκην πολλῆς καθοδηγήσεως πεφωτισμένης δηλ. ἔχουσιν ἀνάγκην ἀνθρώπων πράγματι ἐναρέτων, οἵτινες νὰ συγκρατήσωσιν αὐτὴν τὴν νεότητά τῆς Ἑλλάδος.

Καὶ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ — τόσον ἢ ἐν τῇ Ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι, ὅσον καὶ ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει — καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία, ἐξ ἴσου ἐγκληματικώτατα αἵτιοι τῆς Μεταναστεύσεως — ἥτις οὐδεμίαν ὁμοιότητα ἔχει μὲ τὰς ἀποικίας τῶν ἀρχαίων χρόνων τῆς Ἑλλάδος, ὡς τινες ἐπιπολαίως προβάλλουσιν, ἠμέλησαν πολὺ τὸ καθήκον των τοῦτο· καὶ ἐὰν ἢ τε Πολιτεία καὶ ἢ Ἐκκλησία ἀποβάλωσιν ἐν τῷ μέλλοντι τὴν μέχρι τοῦδε ἀδιαφορίαν των, πρέπει νὰ προσέξωσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐκείσε ἀποστελλομένων λειτουργῶν των, θρησκευτικῶν ἢ πολιτικῶν, ἵνα μὴ ἡ νεότης αὕτη, ἢ ἐν Ἀμερικῇ διεσπαρμένη, ἐξακολουθήσῃ οὕσα, ὡς κατὰ πολὺ μέχρι τοῦδε, ἐγκαταλειμμένη εἰς ἐπιτηδεῖους, εἰς ταρτούφους, ἢ εἰς ἀλαζόνες καὶ περιφρονητὰς ἢ εἰς πατριδοκαπήλους, δηλ. εἰς ἀλήτας ὑπὸ τὸ βῆσον ἢ εἰς ἐκφύλους καὶ μὲ τὴν Ἐθνικὴν σφραγίδα ἀνὰ χεῖρας Ἐκμεταλλευτὰς :

Πρέπει δὲ νὰ ἐνηοθῆ ἑδῶ, ὅτι τὸ χοῦμα, τὸ ὁποῖον στέλλουν οἱ Ἕλληνες ἐξ Ἀμερικῆς εἶνε ἰδρῶς ἡματωμένος.

ΔΙΑΤΙ ΜΕΤΕΒΗΝ ΕΙΣ ΑΜΕΡΙΚΗΝ

Διττὴ πρόσκλησις, ἔκ τε τοῦ Προεδρείου τῆς Γυναικείας Χριστιανικῆς ὑπὲρ Ἐγκρατείας Ἐνώσεως καὶ ἐκ τῆς Διοργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν Βοστώνῃ Διεθνoῦς Συνεδρίου, ὅπως συμμετάσχῃ τῶν ἐργασιῶν του, συντεία τῶν συστάσεων τῆς πρὸ ἔτους ἀπεσταλμένης των, Bella Kearney ὅπως ἀνεύρῃ καὶ ἐν Ἀθήναις κυρίαν παιδείας, δράσεως καὶ κοινωνικῆς περιωπῆς ἱκανήν, ἵνα ἐπιβάλῃ ἰδέας ἀπαιτούσας πολὺ σθένος καὶ ἠθικὸν κύρος, ὁπότε τῇ ὑπεδείχθη ὑπὸ μελῶν τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀμερικανικῆς παροικίας καὶ ἐγνωρίσθημεν καλῶς, ἡ διττὴ, λέγω, αὕτη πρόσκλησις αὐτοστιγμὴ ἔκρινε τὴν μετάβασίν μου εἰς Ἀμερικὴν.

Δὲν θὰ ἐδεχόμην δὲ τὰς προσκλήσεις ταύτας τῆς τοσοῦτον μεγάλης ἠθικῆς καὶ κοινωνιολογικῆς δρᾶσις ἐχούσης Παγκοσμίου Ἐνώσεως μὲ

τμήματα εκπαιδευτικής ἐργασίας, ὥστε τῷ δικαίωματι, ὕπερ ἐκάστη Πολιτεία τῶν Ἠνωμένων κέκτηται τοῦ νὰ στήσῃ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ τῆς Οὐασινγκτόνος τὴν μάλιστα ἐξέχουσαν προσωπικότητά της χρωμένη ἢ Πολιτεία Illinois, νὰ στήσῃ τὸ ἄγαλμα τῆς ἰδρυτρίας Frances E. Willard, Γυναικὸς ἀπῆλλαγμένης κενοδόξου διαφημίσεως καὶ τσεπωτικῶν ἐνεργειῶν, ἀλλ' ἐργάτιδος οὐσιαστικῆς, δὲν θὰ ἀδεχόμην, λέγω, ἐὰν δὲν ἤσθανόμην ἐν τῇ ψυχῇ μου τὴν πεποίθησιν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν γνωρίζουσιν οἱ εὐλικρινεῖς Ἐργάται τῆς Ἰδέας, ὅτι εἰς ἐκείνον τὸν τόπον, τὸν τοσοῦτον προσδεύοντα, θὰ εὕρω ἐφηρμοσμένα ὅσα ἀδιαλείπτως ἐζήτητον παρὰ τοῦ Ὑπουργείου καὶ τῆς Βουλῆς ἐπὶ τὰ ἔνδεκα ἔτη, καθ' ἃ ἀφιλοκερδέστατα ὑπερέβητον διὰ πασῶν τῶν ἐργασιῶν μου, ἵνα ἀποσοθηθῇ ἢ, ἣν ἐβλεπον ἀπερχομένην γοργῶς, σημερινὴ κατάστασις τῆς πεινίας, τῆς ἀεργίας, τῆς ἡμιμαθείας καὶ τῆς ὀσημέραι αὐξανομένης στερήσεως χαρακτηρήρων ἐν τῷ Ἔθνει—διὰ συστήματος εκπαιδευτικοῦ ἐγκεντρίζοντος ἐν τῇ ψυχῇ τῆς Νεολληνικῆς νεότητος τὴν Ἑλληνικὴν Ἰδέαν, τὰ Πάτρια ἦθη, ἅμα δὲ καὶ συμβαδίζοντος μὲ τὴν σημερινὴν πρόοδον.

Ἰσχυροτάτη φωνὴ τῆς ψυχῆς μου μοι εἶπεν: «ἀντλοῦσα ἐκεῖ νέον » θάρρος θὰ ἦσαι εἰς θέσιν νὰ ἐπιμείνῃς πρὸς ἐπικρατήσιν τῶν ἰδεῶν σου, » ἀφ' ἐνὸς ἀνησυχῶσα τὴν ἡσυχίαν τῶν κ. Ὑπουργῶν, ἀφ' ἐτέρου ἀντέχουσα εἰς τοὺς κόπους, οὔτινες ἀπαιτοῦνται, ἵνα διὰ τῆς ἐργασίας σου » παράσχῃς ἢ ἰδίᾳ δεῖγμα τοιαύτης ἐκπαιδεύσεως».

ΤΑ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΤΗΡΙΑ ΜΟΥ

Ἄν καὶ ἐν πᾶσι τοῖς Συνεδρίοις — πέντε τὸν ἀριθμὸν, — ὧν μετέσχον ἴλιαν ἐνεργῶς, αἱ καὶ οἱ κεκλημένοι, ἵνα ὁμιλήσωσι, προσωνομάζοντο delegate — ἀντιπρόσωποι — τῶν Ἐθνικοτήτων των ἢ τῶν σωματείων, ἅτινα τοὺς ἐξουσιοδότην, ἐδήλωσα πάντοτε ὅτι ἀντιπροσωπεύω οὐδένα ἄλλον — ὑπὸ συγκεκριμένην ἔννοιαν — εἰμὴ μόνον ἐμαυτὴν ὑπὸ ἐποψιν δ' ὅμως Ἰδέας ἀξιώ ὅτι ἀντιπροσωπεύω Ἐθνικώτατα τὴν Ἰδέαν τῆς Πατρίδος μου· διότι πνευματικῶς Αὐτὴ μ' ἐγαλοῦχησεν, Αὐτὴν ὑπερέβη, καὶ τὰ Διαπιστευτήριά μου αὐτοδικαίως καὶ ἀναφαίρετα, κατὰ τὸ μέρος τοῦτο τὸ τοῦ ἐπιστητοῦ τοῦλάχιστον, φέρω ἀπὸ τοῦ Βασιλείου Ἐκείνης, τῆς Ἰδέας δηλονότι, ἣτις θαλερὰ ἐβλάστησεν εἰς Ἐλεύθερον ἀέρα, μάλιστα ἐν τῇ Πατρίδι μου, παρ' ἣ, Ἰδέα, οὐδενὸς εἶδους «μ-έ-σ-α» ἰσχύουσι, πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἐν γένει τῆς ὁποίας οὐδεὶς ἄλλος ἐντολοδόχος γίγνεται ἢ ἡ Θεία μοῖρα τῆς ψυχῆς ἐκάστου, καὶ παρ' ἣ οὐδεμία ἄλλη Ἀρχὴ ἐπιτάσσει καὶ τοὺς ἐντολοδόχους Αὐτῆς διορίζει παρεκτὸς τῆς Βασιλικῆς Ἀρχῆς τοῦ Θείου.

ΔΙΑΤΙ ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΩΣ ΠΑΡΕΜΕΙΝΑ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚῃ

Μεταβαίνουσα δι' Ἀγγλίας, ἠγόρασα ἐν Λονδίῳ, ἐκ τοῦ ἰσχυροῦ οἰκογενειακοῦ ἡμῶν βαλαντίου — βαλαντίου οἰκογενείας, ἣτις καὶ πρὸ τοῦ Ἀγῶνος καὶ ἐν ταῖς Σποράσι νήσοις τοῦ Αἰγαίου καὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ὅπου ἔζη ἢ τοῦ Πατρός μου ἱερατικὴ οἰκογένεια, καὶ ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως ὑπερέβη ἐντιμώτατα καὶ ἀφιλοκερδέστατα τὸ Νεοελληνικὸν Κράτος — τὸ εἰσιτήριόν μου μετ' ἐπιστροφῆς διὰ τῆς American Line ἀπὸ Φιλαδελφείας ἐν Πενσ. εἰς Λίβερπουλ, μεῖναν ἀχρησιμοποίητον

μέχρι τούδε. Είχον ειλικρινέστατα υποσχεθῆ εἰς ἑμαυτὴν καὶ εἰς τὰ ἀδέλφια μου, ὅτι ἢ ἐν Ἀμερικῇ διαμονή μου δὲν θὰ ὑπερέβαινε τὸ δῆμιον.

Τὰ πράγματα μοὶ ἀπέδειξαν ὅτι δὲν μετέβαινον ἐγὼ εἰς Ἀμερικὴν ἐξ ἰδίας μου θελήσεως, με ἀπέστειλεν ἄλλος: Ἐκεῖνος, ὅστις ἔχει θέσει ἐν αὐτοῖς τοῖς νόμοις Του τόσον τοῖς ἠθικοῖς, ὅσον καὶ τοῖς φυσικοῖς, τὴν ἐνδελεχῆ ἐπέτελεσεν ἐαυτῶν.

«Τὸ πεπρωμένον δεῖ σ' ἐκκομίζειν!» εἶπε εἰς ἐκ τῶν στίχων τοῦ Εὐριπίδου, οὓς ἔχω παραθέσει ἐν τῷ συγγράμματί μου, «Ἡρωίδες ἐν τῇ Ποιήσει καὶ ἐν τῇ Ἱστορίᾳ» τοῦ ὁποῦ δ' ὅμως τὴν ἔννοιαν ἀκριβῶς καὶ καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς ἔμελλε νὰ με διδάξῃ τὸ ταξεῖδί μου εἰς Ἀμερικὴν.

Ὁ εἰς Ἀμερικὴν μεταβαίνων μεταναστευτικὸς πληθυσμὸς ἔχει ἀνάγκην ἀγνῶν ὁδηγῶν καὶ ἀνθρώπων σθένους πρὸς ἐκκαθάρισιν ἀπὸ τῶν ἐκεῖ κατωτάτης τάξεως σωσιῶν!! τῶν ἐνταῦθα ἐπιτηδεῖων.

Τῶν καθηκόντων τούτων τῆς καθοδηγήσεως καὶ τοῦ ἐκκαθαρισμοῦ ἐπέτελεσα μέγα μέρος· ἢ συμπλήρωσις αὐτῶν ἐλπίζω νὰ μὴ βραδύνη. Προσεχῆ δημοσιεύματα θὰ καταδείξωσιν ἀμφότερα.

Αὐτὴ ἢ Ἀμερικανικὴ ξενιτεία, ἣτις εἶπε πολὺ διάφορος τῆς ξενιτείας τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου, ἣτις σὰς κατέχει με τὰς φαιὰς ἀκτὰς τῆς ἡμαπελπιστικῶς—ἀν καὶ ἔχη τὰς γλυκύτητάς τῆς—ἀτενίζοντα τὰς κυανὰς ἀκτὰς τῆς Πατρίδος, ἀφοῦ ἐπὶ δεκαήμερον τοῦλάχιστον διαπλέων τις τὰς πέντε χιλιάδας μιλίων τοῦ Ὠκεανοῦ με τοὺς κινδύνους του, καὶ βλέπων τὸν ἥλιον ἐξ αὐτοῦ ἀνατέλλοντα καὶ ἐν αὐτῷ δύοντα αἰσθανθῆ καλλίτερον ὅτι διανύει ἐκτάσεις ἐντὸς τοῦ ἀχανοῦς τοῦ σύμπαντος «ἐκκομίζων τὸ πεπωμένον», ἢ ξενιτεία αὐτῆ τῆς Ἀμερικῆς ἀξάνει τῆς εὐγενοῦς καρδίας τὴν μεγαλόφρονα εὐπισίαν—καὶ διαθέτει τὴν ψυχὴν εἰς τὸ νὰ νομίζῃ τοὺς νομιζομένους ὁμοιοθετεῖς του ὡς ἰδικούς του.... Ἀναμφιβόλως, ὡς ἐν Πειραιεῖ, οὕτω καὶ ἐν Ν. Ὑόρκῃ, ἢ Ἑλληνικῇ παροικίᾳ περιχλείει καὶ καλοῦς. Συμβαίνει δ' ὅμως ἐκεῖ ὅτι καὶ ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Τσελέπη ἐν Πειραιεῖ. Τὰ διάφορα ἀτμόπλοια καὶ φορτηγὰ ἔχουν κομίσαι

καὶ ἐκεῖ σὺν τοῖς καλοῖς καὶ πολλοὺς δίποδας πολὺ σκοτεινῆς ποιότητος. Καὶ μεταξὺ τούτων δὲν ἐλλείπουσι, κατὰ τὴν ἀναγκαίαν πάντοτε καὶ πανταχοῦ διαίρεσιν τῶν τάξεων καὶ οἱ κορυφαῖοι—ἄς εἴπωμεν οὕτω—κατὰ συνθήκην, μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς ἐκεῖνης παροικίας, οἷτινες ἐπέπλευσαν ἐν τῷ Μεταναστευτικῷ πληθυσμῷ, ὡς ἐπιπλέει ἢ μεστὴ μιάσματος τελευτώδης ποσσινάδα ἐπὶ τῶν ἐλῶν.

Εἰς τοὺς μεγάλους λιμένας τὰ προσορμιζόμενα πλοῖα φέρουσι ποσότητας διπόδων διαφόρου ποιότητος, ἐνίοτε πολὺ ἀμφιβόλου. Εἰς τούτων εἶπε ὁ Πειραιεὺς, ἕτερος ὁ τῆς Ν. Ὑόρκης.

* STUCK *

* STUCK *

" ΤΟ ΠΕΠΡΩΜΕΝΟΝ ! , ,

Ἐν μιᾷ λέξει περικλείεται μία δλόκληρος ζωή. Εἶνε δὲ αὐτὴ μία μακρὰ πορεία, ἣν βαδίζει ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ τὴν ἰσχὺν ἐπιταγῆς ἀγαθῆς ἢ κακῆς ἐν ἑαυτῷ δυνάμει, διὰ μέσου χώρας ἔκτενοῦς καὶ ποικίλου ἐδάφους. Μὲ τῆς Ἰδέας τὴν ἔξαρσιν — ὁσάκις ὑπάρχει Ἰδέα — νομίζει τὸ πεδῖον ἀνοικτόν. Τὴν χώραν δ' ὅμως, ἣν μέλλει νὰ διατρέξῃ, διατέμνουσι λεωφόροι καὶ στενωποί, δι' ὧν προβάλλουσιν ἄλλοι, διανύοντες καὶ αὐτοὶ τὴν πορείαν των, καὶ αὐτοὶ συμφώνως πρὸς τὴν ἐν ἑαυτοῖς δύναμιν, ἀγαθὴν ἢ κακὴν, πεζῇ, ἔφιπποι ἢ ἐφ' ἀρμάτων — ἐνίοτε δὲ καὶ λοχεύοντες μετρημεισμένοι κακοποιοί. Ἐν ταῖς διασταυρώσει ταύταις, αἰτίνας προξενούσι συγκρούσεις, ἀναφαίνεται ἡ ἰσχὺς ἐκείνῃ τῆς ἐν τῷ ἀνθρώπῳ δυνάμει, ἣτις πρὸ τῶν ἐμποδίων ἀναπτύσσεται ἰσχυρότερα καὶ ἐξακολουθεῖ τὴν πορείαν τῆς ἀμοιβαδὸν ἀγωνιώσα, ἐλπίζουσα, ἀπογοητευομένη, οἰγοῦσα, ἀγανακτοῦσα, ἐξαιρομένη!

Παρ' ὅλην τὴν ἀκριθεῖ γνῶσιν, ἣν ἔχω περὶ τῆς σημασίας τῆς τοιαύτης ἐκπαιδεύσεως τῆς συνισταμένης ἐν ἰσορροπίᾳ γραμμάτων, γεωργίας καὶ βιοτεχνιῶν, ὅτι εἶνε τὸ πᾶν τοῦ ἔθνικοῦ οἰκοδομήματος, ἔπρεπε νὰ ἐκλέξω μεταξὺ τῶν δύο : ἢ νὰ ἐπιζητήσω χάριν αὐτῆς τὴν ταχύτεραν εἴσπραξιν χρήματος — ΔΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΠΑΝΤΟΤΕ ΚΑΙ ΜΟΝΟΝ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΜΟΥ — ἐν μέσῳ συγκεντρωμένου πληθυσμοῦ εὐπόρων ἐν παροικίαις τοῦ Ἀνατολικοῦ ἡμισφαιρίου, ὡς ἐπρόκειτο ἀρχικῶς, ἴσως δὲ καὶ κάπως πλέον ἐγγραμμάτων ἢ ἀφοῦ ἔσπειρα ἔνδεκα ἔτη ὡς ἐπιθεωρήτρια μέσα εἰς τὰς πέτρας καὶ τὰ ἀγκάθια — τὰ ὅποια, τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὅπου ἐξέριξαν καὶ τοὺς ἀγκυλώνουν δλόγους τοὺς παντοίους δημιουργοὺς καὶ ἐνόχους τῆς σημερινῆς δυστυχούς Ἐθνικῆς καταστάσεως ὅλοι φωνάζουν — νὰ ἐργασθῶ κοπιωδέστερον μὲν, ἔτι δὲ πολυδαπανώτερον καὶ ἀδεδαιωτότερον ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν εἰδικώτερον ἐκπαιδευτικὴν ἐργασίαν μου, ἐπωφελῶς δ' ὅμως ὑπὸ ἐποπιν πατριωτικὴν καλλιεργοῦσα, δρογόνουσα καὶ σπεύρουσα εἰς ἐκείνων τὰς καρδίας τὰς ὁποίας ἐπότισε καὶ ἐμαλάκωσε σὴν μακρυνὴν ξενιτείαν ἡ βροχὴ τοῦ πορευομένου νεροῦ τῆς ροσταλγίας.

ΤΑ ΑΜΕΣΩΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΑΝΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΜΟΝΗΝ ΜΟΥ

Ἄφ' ἐνὸς ἐπεισόδια συγκινητικὰ μαρτυροῦντα θησαυροὺς τῆς Ἑλληνικῆς καρδίας παρ' ἐκείνοις, οὓς δὲν ἔχει διαφθεῖρει ἢ ἡμιμάθεια τοῦ ψευτοεπιστήμονος, οὐδὲ ἡ κακουργοῦσιν τῶν καπιλεϊῶν δηλ. ἢ τῆς τελετουργικῆς τῶν θρησκευτικῶν Μυστηρίων οὐδὲ ἡ βλακοπονηρία ἐνίων ἐκφύλων καὶ παλιμπαιδικῶν τρικαντοφόρων ἀφ' ἑτέρου ἀγανάκτησις κατὰ τῶν οἰκτρῶν προϊόντων τῆς νεοελληνικῆς πολιτείας, ἣτις πρόσψε τόσους δυστυχεῖς χιλιάδας μιλιῶν μακρὰν τῶν ἐστιῶν των.

Ἐν μέσῳ ἐργατικοῦ πληθυσμοῦ βιοπαλαιότοτος, ἐκσφενδονισθέντος ἀπαρασκευοῦ ὑπὸ τῆς ποικιλονόμου τυραννίας τῆς νεοελληνικῆς πολιτικῆς . . . εἶδον πάραυτα ὅτι, μόνῃ ἐργαζομένη ἐλάχιστα θὰ ἐποριζόμεν ἐκ τῆς διαθέσεως τῶν βιβλίων μου διὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἐκπαιδευτικὴν ἐργασίαν μου — καὶ μάλιστα μὲ οἰκονομικὴν κρίσιν ἐν Ἀμερικῇ — θὰ

ἐπιτέλουν δ' ὅμως ἄλλο ὁμοίας φύσεως καθήκον πρὸς τὴν πατρίδα· καθήκον ὅπερ ἀπαιτεῖ Ἀρετὴν καὶ τὸ ὅποσον μισθαρνοὶ δὲν δύνανται νὰ ἐκτελέσωσι, ὅπερ δὲν πληρῶνεται διότι εἶνε ἀνώτερον τοῦ μισθοῦ, καὶ τοῦ ὁποίου ἢ ἐκτέλεσις ἀπαιτεῖ ἀνθρωπον φύσει ἀνώτερον τοῦ χρέματος.

ΟΥΔΕ ΕΝΟΣ ΟΒΟΛΟΥ ΕΡΑΝΟΝ

Εἶμαι ἐξ ἴσου υπερήφανος καὶ εὐτυχῆς νὰ εἶπω πολὺ δυνατὰ δύο τινά. Πρῶτον, ὅτι, ἂν καὶ εἰσραζόμενη ὑπὲρ τοῦ πρωτίστου τῶν ἔργων τῆς ἀνθρωπότητος διπλῶς, ὑπὲρ ἐκείνου τοῦ ἔργου, ὅπερ μόνον παρέχει τὴν ἐφικτὴν εὐτυχίαν τοῦ ἀτόμου, τῆς οἰκογενείας, τοῦ Ἔθνους, τὸν τίμιον πλοῦτον, — τὸν συνιστάμενον ἐν τῇ ἐπαρκείᾳ τῇ ἐκ τῆς ἰκανότητος καὶ τῆς ἠθικῆς διαπλάσεως προκυπτούσῃ — τὸν Στρατόν, τὸν Στόλον, τὴν ἀπονομὴν τῶν Ἐθνικῶν δικαίων καὶ τὴν Εἰρήνην, ἂν καὶ δηλαδὴ εἰσραζόμενη ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως, τὸ μὲν ἀναπτύσσουσα δι' ἔθνικωτάτου κηρύγματος τὸ καθήκον τοῦ Ἑλληγνος ἐν πάσαις ταῖς ὄψεσι καὶ ταῖς διευθύνσεσι αὐτοῦ εἰς τὰ ἄμοιρα παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος, τὰ λεγόμενα Μετανάστας, τὸ δὲ διαθέτουσα τὴν ὑψίστην καὶ ἀριστοκρατικωτάτην τῶν περιουσιῶν — τὴν πνευματικὴν — δηλ. ὀλίγα ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου μου χάριν τῆς ἐν Ἑλλάδι μελλούσης ἐργασίας, ἅμα δ' εὐεργετικωτάτην διὰ τοὺς σχετικῶς εὐαριθμοτάτους ἀγοραστάς, ὁπόθεν ἐξήρουν εἰς τὰς ὁδοιπορικὰς μου δαπάνας* καὶ πολλὰς ἄλλας, ἃς συνεπάγεται ὁ βίος, ἰδίως ἀνθρώπου τῶν γραμμάτων ἐν ξένη γῆ, ὅταν συναισθάνηται ὅτι ἐν τῷ προσώπῳ του ἀναγκαίως κρίνεται ὁ ἐθνισμός του, ἂν καὶ εἴτε εἰς τὰ ἐν πέντε διαφόροις πόλεσι συνέδρια, εἰς ἃ ἐκλήθην νὰ συμμετάσχῃ, εἴτε πρὸς μελέτην παντὸς εἴδους καὶ βαθμίδος σχολῶν μεταβαίνουσα, ἔδαπάνων ἐκ τῶν ἰδίων, οὐδέποτε ἐνήργησα ἔρανον οὐδὲ ὀβολοῦ.

Τὰς διαλέξεις μου εἰς τοὺς Ἑλληγνας — ὡς καὶ ὅπουδῆποτε μέχρι τοῦδε ἐν Ἀμερικῇ ὤμιλησα — τὰς ἔκαμα δωρεάν, διότι ἢ ἀφετηρία ἦτο ἄλλοσ καὶ ἀγανάκτησις διὰ τὴν Ἐθνικὴν αἱμορραγίαν καὶ διὰ τὰ αἷτια τῆς. Διὰ τοῦτο καὶ ἐπέμεινα εἰς τὸ ἔργον παρ' ὅλας τὰς πικρίας καὶ ἔφθασεν ὁ ἀριθμὸς τῶν παροικῶν, εἰς ἃς ἀπηύθυνα τὸν λόγον, εἰς 121, αἰσθανομένη ἴσῃν ὑποχρέωσιν καὶ στοργῇ πρὸς τὰς μικρὰς ὄσῃν καὶ πρὸς τὰς μεγάλας, διότι ἔσπειρον, καὶ ἢ ἀγαθὴ καρδιακὴ γῆ δὲν γνωρίζει ὁ ἠθικὸς σπορευὲς ποῦ εὐρίσκεται κρυμμένη.

ΤΡΙΑΚΟΣΙΑΙ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚῃ
ΤΣΙΦΛΙΚΙ ΠΕΠΩΡΩΜΕΝΩΝ

Ἐὰν δὲν ἐπρόκειτο δίδων τις ὅπως οὖν πλήρη τὴν εἰκόνα τῶν ἐκεῖ διατρεχόντων νὰ καταστήσῃ καταφανῆ καὶ αἰσθητὴν τὴν ἀνάγκην ταχείας ἀποστολῆς ἀξίου ἀρχιερέως καὶ τιμίων προξένων ἀνδρῶν περιοπῆς — χάριν τῶν ξενιτευμένων παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος, τῶν τόσον ἀμοίρως ἐκσφενδονισμένων, ὡς νὰ μὴ ἦνε αὐτὰ τὸ χρησιμώτατον αἰμά της — τῶν

* 65 δολλ. εἰς ἀπὸστολὴν εἰς σιδηρόδρομον, ἵνα μὴ ἀρνηθῶ τὴν πρόσκλησιν εἰς τὸ Διεθνὲς Συνέδριον τῶν Μητέρων ἐν Βασιγκτῶν.

ἐν βιοπάλῃ νοσταλγούντων καὶ τῶν ἀφειμένων κατὰ μέγα μέρος εἰς καρδίας, ὑποκριτικὰς καὶ πεπωρωμένας αἰ ὁποῖαι — ἐπειδὴ ἐπετράπη ὑπὸ τῆς ἀσυγγνώστου ἀδιαφορίας τῶν διαδεχθεισῶν ἀλλήλας κυβερνήσεων, αἵτινες ἐσκέφθησαν τοὺς μετανάστας εἰσπρακτορικῶς μόνον διὰ τοῦ διαμονητηρίου — φαντάζονται εὐλόγως ὅτι δικαιοῦνται νὰ νομίζωσι τὰς 300 χιλιάδας Ἑλλήνων τ-σ-ι-φ-λ-ι-κ-ι τ-ω-ν, οὕτινος τὰ στρέμματα νὰ ἐπιθυμῶσιν ἀξανάμενα διὰ πλειόνων ἑλληνικῶν κορμιῶν ἐκεῖσε μεταφερομένων καὶ ἐπεδόθησαν εἰς *συσπείρωσιν ἐκμυζητικήν*, ἔχουσαι σύμβολον πίστεως «ἀμύνεσθαι περὶ ἐξοντώσεως ἐτέρου, περὶ ὑπερπληρώσεως ταγαρίου, περὶ πεπυκτοῦ σωλῆνος», χρώμενοι μέσῳ δ-η-μ-ο-σ-ι-ο-γ-ρ-α-φ-ι-α-ν! κυριολεκτικῶς ὕβρεως, συκοφαντίας, διαστροφῆς, δ-η-μ-ο-σ-ι-ο-γ-ρ-α-φ-ι-α-ν συγκλονίζουσαν πᾶν τυχὸν ὑγιᾶς στοιχεῖον, παραπλανῶσαν δὲ πᾶσαν λογικὴν καὶ τελειοῦσαν τ' ἀποτελέσματα τῆς ἀπογοητεύσεως, ἂν οὐχὶ τῆς διαφθορᾶς ἀφ' ἧς δὲν ἐπροφύλαξεν ἡ ἡμετέρα πολιτεία δι' εὐστόχου ἀγωγῆς τὴν νεότητα· ἂν δὲν ἐπρόκειτο, λέγω, χάριν περισώσεως τῆς Ἑλληνικῆς Μεταναστευτικῆς νεότητος ἀπὸ τούτων θὰ ἦτο θλιβερόν ν' ἀσχοληθῆ τις, ἵνα παρουσιάσῃ ἀνθρώπινα κακοποιῆσας βράχη.

Τίμιοι, ὄχι μόνον ἔμμισθοι, πρόξενοι

Διὰ πάσας τὰς παροικίας μας ὅπουδῆποτε καὶ ἂν ὦσιν, ἀλλ' ἰδίως διὰ τὸν Ἑλληνισμόν τῆς Ἀμερικῆς χρειάζονται *τίμιοι* πρόξενοι καὶ *ἀξιοὶ ἱερεῖς*. Naί, ὑπάρχει λόγος, νὰ ἐπαναλάβω *τίμιοι* πρόξενοι — ὄχι ἔκφυλοι — καὶ ἄνδρες καθαρὸι τὸ ἦθος καὶ τὰς χεῖρας, μετρίφρονες, θελήσεως δ' ὅμως καὶ ἐνεργητικοὶ οὐχὶ δ' ἀπλῶς ἔμμισθοι. Ἡ ἀπονομὴ μισθοῦ ὑποδοθηθεὶ τὸν *τίμιον* χαρακτήρα· δὲν τὸν δημιουργεῖ δ' ὅμως ὅπου δὲν ὑπάρχει φύσει καὶ ἀνατροφῇ· ἄλλως ἐν τῷ προσώπῳ τῶν πεφορτισμένων τὰ διάφορα νομίσματα, χάρτινά τε καὶ μετάλλινα θὰ εἴχομεν ἀσφαλῶς τοὺς τίμιους, ἐνῶ ἔχομεν ἀντίθετον δῆλωσιν τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς χριστιανωσύνης.

ΤΙΣ ΧΡΗΣΙΜΩΤΕΡΟΣ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚῆΙ

Ἐπιτετραμμένος ἢ Ἀρχιερεὺς;

Εἶπον τίμιοι πρόξενοι καὶ *ἀξιοὶ* ἱερεῖς, διότι δυστυχῶς ἔχουσι παρεισφύρσει καὶ τινες ὄχι μόνον ἀλήται ἀλλὰ κυριολεκτικῶς *ἐγκληματῆαι*.

Διὰ τὸν Ἑλληνισμόν τῆς Ἀμερικῆς εἶνε χρήσιμος καὶ ὁ Ἐπιτετραμμένος· ἐκπροσωπεῖ τὴν ἰδέαν τοῦ ἔθνους καὶ ὑπεκκαίει τὴν φιλοτιμίαν τοῦ Ἑλλήνος· ἀρκεῖ νὰ ἦνε ὁ ἐπιτετραμμένος *ἀνὴρ*.

Ἄλλ' εἶνε ἀσυγκρίτως ἀναγκαιότερος εἰς ἀρχιερεὺς παρὰ εἰς ἐπιτετραμμένος, ἀλλ' *ἀρχιερεὺς*· δηλ. ἄμεπτος καὶ χρημάτων κρείττων· διὰ νὰ ἐκκαθάρῃ πρῶτον καὶ εἶτα νὰ συγκρατήσῃ.

ΚΑΛΕΣΑΤΕ ΤΟΥΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΗΜΑΙΑΝ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΞ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Πῶς νὰ ἐπανέλθωσι

Κατὰ τὴν ἐν Ἀμερικῇ διαμονὴν μου, μετὰ τὸ κήρυγμά μου καὶ τὴν μελέτην τῶν ἐν ἐκάστῃ πόλει ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων, ἐπεσκεπτόμην τὰ ἐργαστάσια διὰ τὸν τριπλοῦν λόγον: νὰ φωτισθῶ, νὰ ἐνθαρρύνω τοὺς

ἐκεῖ ἐργαζομένους συμπατριώτας μου, καὶ νὰ εἶπω εἰς τοὺς διευθυντὰς καὶ ἰδιοκτητὰς τῶν ἐργοστασίων ὀλίγας ὑπὲρ αὐτῶν ὑπερφηφάνους λέξεις.

Εὐρον πάντοτε τοὺς υἱοὺς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς βαρυτάτας τῶν ἐργασιῶν. Ἐδραττόμην τῆς περιστάσεως, ἵνα τοὺς ἐπαναλάβω αἰσθητότερον ὅτι τοῖς ἀνέπτυσσον κατὰ τὸ κήρυγμά μου «δηλ. νὰ συνεννοηθῶσι» πρὸς ἀλλήλους κατ' εἰδικότητος οἱ ἐν τοῖς διαφόροις ἐργοστασίοις

* STUCK *

* ΣΤΡΟΒΙΛΟΣ *

» τῶν ἡσκημένων βραχιόνων
» των καὶ τῆς ἐν ταῖς Ἠνωμ.
» Πολιτεῖαις κτηθείσης καλῆς
» πίστεως, ἵνα καλύψωσι βαθ-
» μηδὸν τὴν Πατρίδα μας τόσον
» δι' ἀκμαίων γεωργικῶν ἐπαύ-
» λεων ὅσον καὶ βιομηχανικῶν
» οἰκῶν ἐξυπηρετούντων πάσας
» τὰς ἀνάγκας τῶν ἀπανταχοῦ
» ὁμογενῶν, ἰδίᾳ δὲ τῶν ἐν τῇ
» Τουρκοκρατουμένῃ, ἐν ἣ ἢ
» κατανάλωσις νὰ ματαιοῖ τὸ
» εἰδεχθὲς συμφέρον ἐκείνων,
» οἷτινες εἰς τοῦτο θύοντες συν-
» τελοῦσιν εἰς τὴν δουλωσύνην
» τοῦ πλείστου Ἑλληνισμοῦ»
προσέθετον δ' ὅτι ἂν ἄλλη ἐργασία δὲν μ' ἐκάλει εἰς Ἑλλάδα

θὰ διωργάνουν τὴν παλινόστησιν ταύτην.

Ἵστε τοῖς ἀνέπτυσσον ταῦτα οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἐβυθίζοντο εἰς σύννοιαν, τὰ δὲ χεῖλη των μοὶ ὠμολόγουν ὅτι τὸ θέλουν, ἀλλ' ὅτι χρειάζεται ἀφωσιωμένος ἐκτελεστής τοῦ ἔργου τούτου.

Ὅθεν ἐὰν θέλητε νὰ περισώσητε μέρος τῶν μεταναστευσάντων, ἀφοῦ πρῶτον σπεύσητε νὰ ψηφίσητε τὴν ἀποστολὴν ἀρχιερέως καὶ νὰ διορίσητε τιμίους ἐμμίσθους προξένους, ἀπευθύνετε πρὸς τοὺς μεταναστεύσαντας ἔκκλησιν **Μητριακὴν** περιέχουσαν **εἰλικρινεῖς** ὑποσχέσεις, συνοδευόμενας δι' ἔργων, περὶ παροχῆς καταλλήλου χώρου καὶ ὑποστηρίξεως — ὅχι ἐπιβολῆς ἀχθῶν — πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιομηχανίας ὅχι κατὰ τὰς συνήθεις διαψευδομένας ὑποσχέσεις πρὸς ἐκμετάλλευσιν· διότι θὰ **ξαναφύγουν** διὰ νὰ μὴ τοὺς ἴδη πλέον ποτὲ ἢ Πατρίς!

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΕΚΓΥΜΝΑΣΙΣ

Σπόρος καλὸς εἰς γῆν τὴν καλὴν

Τὰ δάνειά των μοὶ ἐνέπνευσαν ἐν σημεῖον τοῦ κηρύγματός μου τὸ τῆς στρατιωτικῆς ἐκγυμνάσεως.

Ἦτο ἐν ἀρχῇ τῆς δράσεώς μου ἐν Ἀμερικῇ, ὅτε, μετὰ τὴν λειτουρ-

γίαν, ώμίλουν έν τή έκκλησία τής Μιννεαπόλεως δια δευτέραν φοράν, 8/βρίου 1907. Ἡ παροιμία ἐκείνη εἶνε μικρά, καί ἴσως τοῦτο εἶνε εἰς λόγος δι' ὃν εἶνε ἐκ τῶν καλλιτέρων ἀλλά καί ὁ ἱερεὺς τῆς (Κυριλ. Βαφειαδάκης) εἶνε ἐκ τῶν εὐαρίθμων έν Ἀμερικῇ καλῶν, διότι οὐδέποτε συνετέλεσεν εἰς διχονοίας έν τῇ Κοινότητι.

Μένει βαθεῖα έν τῇ ψυχῇ μου ἡ ἡμέρα ἐκείνη. Ἡ έκκλησία ἦτο μικρά ἀλλά βυθμοῦ Ἑλληνικοῦ. Ἄν καί ἦτο Κυριακή, έν τούτοις παρά τῶν διοικούντων τὴν Κοινότητα εἶχε κληθῆ ἡ παροιμία, ὡς καί ἡ γειτονική τῆς πόλεως τοῦ Ἀγ. Παύλου. Αἱ γυναῖκες, ἐπὶ τοῦ γυναικωνίτου συνωστίζόμεναι ἔσχυπτον μὲ προσήλωσιν ν' ἀκούσωσι τὴν ὁμόφυλόν των, ἦτις μετ' ὀλίγον ἔμελλε νὰ ταῖς εὐχηθῆ καλὴν ἀντάμωσιν στὴν Ἑλλάδα.

Οἱ ἄνδρες ἔκυλιον.

Τὸ θέαμα ἔφερεν εἰς τὴν μνήμην μου τὰς λέξεις «οὔτε στρατόν, οὔτε » στόλον θὰ ἔχωμεν ἐὰν δὲν μορφώσωμεν ἄνθρωπον», λέξεις, ἃς εἶχον γράψει έν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει τοῦ σχεδίου, Νόμον περὶ ἑλληνοπρεποῦς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως. Τὰς λέξεις ταύτας εἶχαν γράψει τότε ὑπὸ ἄλλο πνεῦμα· ἀλλ' οἱ νέοι έν τῇ έκκλησίᾳ τῆς Μιννεαπόλεως μοι τὰς ἀπέδειξαν αὐτολεξεῖ πεπραγματωμένας. **Τὰ δάκρυά των!** — μαρτυροῦντα τίνων χεῖρας στερεῖται ἡ Ἑλλάς καί ποίας καρδίας ἔχει ἐκσφενδονίσει ἡ ἐδῶ ἔδρευουσα φαυλότης, ἐτάραξαν τὴν ψυχὴν μου, καί μοι ἔδωκαν τὰς λέξεις: «Μὴ φαντάζεσθε ὅτι ἐξετελέσατε τὸ καθήκον Σας στέλλοντες τὰ » ὀλίγα δολλάρια Σας διὰ τὸν Στόλον, ἔταν αἱ ἀνδρικοί Σας χεῖρες τόσον » μακρὰν χρησιμοποιοῦμεναι πλουτίζοντες τοὺς βιομηχάνους ξένων Ἐθνῶν. » Ἡ Πατρίς ὀλίγον θέλει τὸ χρῆμα Σας, θέλει Σας — ὁ Στρατὸς καί ὁ » Στόλος τῆς εἰσθε Σεῖς. Ἐτοιμασθῆτε στρατιωτικῶς» καί λαμβάνουσα τὴν παραβολὴν ἐκ τῆς ἐξόχως διοργανωμένης καθ' ἑλλην τὴν Ἀμερικὴν πυροσβεστικῆς ὑπηρεσίας τοῖς εἶπον:

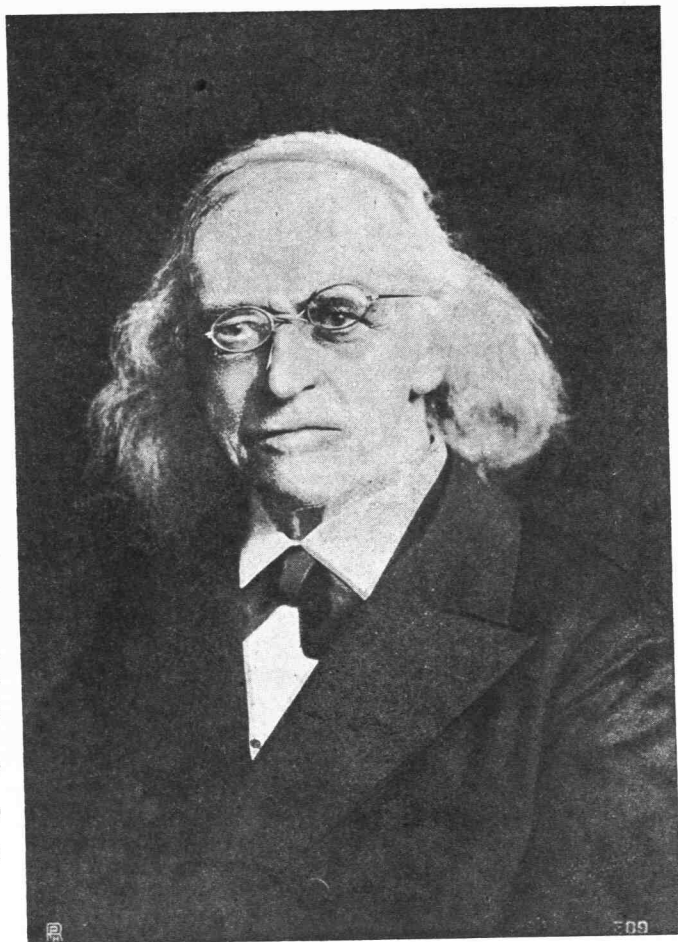
«Βλέπετε πῶς εἰς τοὺς πυροσβεστικούς σταθμούς, μόλις ὁ ἠλεκτρικὸς » κώδων τοῦ κινδύνου ἠχηθῆ οἱ ὠραῖοι ἵπποι, πάντοτε ἔτοιμοι, ἀφ' ἑαυ- » τῶν προχωροῦντες, δέχονται τὴν δι' ἠλεκτρισμοῦ ζευκτικῆριον σαγήν, » καί ἐντὸς δευτερολέπτου, ὑπερηφάνως ὀρμῶσιν εἰς βοήθειαν τῶν κινδύ- » νεύόντων, ἵνα σβέσωσι τὴν πυρκαϊάν; Ὅταν ἠχηθῆ ἡ σάλπιγξ τοῦ κιν- » δύνου τῆς Ἑλλάδος θὰ φανῆτε Σεῖς κατώτεροι τῶν ἵππων τῶν πυρο- » σβεστικῶν σταθμῶν τῆς Ἀμερικῆς; Θὰ δυνηθῆτε νὰ μεταβῆτε εἰς τὸ » ἐργοστάσιον χάριν τοῦ δολλαρίου καί θ' ἀνέχησθε ὁ παραπλευρῶς Σας » ἐν τῷ ἐργοστασίῳ ἐργαζόμενος, μετανάστης ἄλλης ἐθνικότητος, νὰ Σας » ἐρωτᾷ: „τί γίνεται στὴν Πατρίδα Σας;“ Ὅχι! Διότι τὰ μάτια Σας θὰ » κλύπτουν ἐξ ἐντροπῆς. Ὅλοι θὰ ὀρμήσῃτε τότε διὰ νὰ τὴν σώσητε καί » τὴν μεγαλώσητε· ἀλλ' ἐὰν δὲν ἦσθε ἠσκημένοι θὰ ἔλθῃτε ὡς ἄρνια » πρὸς σφαγὴν. Ἀρχίσατε λοιπὸν καθ' ἑκάστην Κυριακὴν ν' ἀσκήσῃτε, » μεταβαίνοντες ἔξω τῆς πόλεως κατὰ δεκάδας, διὰ νὰ μὴ διεγειρήτε » τὴν περιέργεαν τῶν ξένων καί ἐκεῖ γυμνάζεσθε. Διὰ τῆς στρατιωτικῆς » ἐκγυμνάσεως ἀσχεῖτε τὸ σῶμά Σας, ἀνδρίζετε τὰς ψυχὰς Σας, καί τὸ » κυριώτατον πάντων τηρεῖτε διαρκῶς εἰς τὸν νοῦν τὴν Ἰδέαν τῆς » Πατρίδος· ὅτι ζητετε διὰ τὴν τιμὴν τοῦ Ἐθνους, δηλ. τὴν ἰδίαν Σας » τιμὴν καί τὴν τιμὴν τῶν οἰκογενειῶν Σας· διότι τὸ ἔθνος εἰσθε Σεῖς, » μὲ τὸ ἰδιῶδες τῶν προγόνων μας, καί τῶν μελλόντων Ἑλλήνων τὰς » ἐλπίδας. Ὅμοῦ δὲ μὲ τὰς στρατιωτικὰς ἀσκήσεις ὡς καί εἰς τὰς δια-

» σκεδάσεις Σας ψάλλετε τὰ Δημοτικά ἄσματά μας· αὐτὰ ἀποπνέουν τὴν
» αὔραν τῆς Πατρίδος μας καὶ μὲ τὸ ἄρωμά των ἐναποταμιεύουν εἰς τὰς
» ψυχὰς Σας τὸ μῖσος πρὸς πᾶσαν τυραννίαν, τὴν ἀδελφότητα πρὸς τοὺς
» ὑποδούλους καὶ τὴν ἀνδρείαν ἐκείνων, οἵτινες πρὸ αἰῶνος τὰ ἔψαλλον
» κατὰ τὸν κλέφτικόν βίον των ».

Ἦτο ἡ ἡμέρα ἐκείνη ὀλίγον μετὰ τὸ Συνέδριον τῆς εἰρήνης εἰς ὃ εἶχον
συμμετάσχει ἐν Ν. Ὑόρκῃ, καὶ ἠσθανόμην ὅτι τοῖς ἔλεγον ἐναντίον τῆς
ψυχικῆς μου τάσεως καὶ ἐν γένει τῆς τῆς Γυναικός· ἀλλ' ὁ ἀγὼν ἐν Μακε-
δονίᾳ ἐμαίνετο — τὸ δὲ μετέπειτα δοθὲν Σύνταγμα οὐδένα σκεπτόμε-
νον ἠδύνατο ν' ἀπατήσῃ. Οἱ Χάρται δὲν μεταβάλλουν τὰς ἐρριζωμένας
διαθέσεις τῶν ἔθνῶν μαγικῶς. Ἀπαιτοῦνται γενεαὶ ἄλλως διαπαιδαγωγού-
μεναι, διὰ νὰ μετατρέψουν τὰς θηριώδεις ἕξεις εἰς Συνταγματικὸν βίον.

✱
[Ὁ περιγλικὴς Τερμάνος Συγγραφεὺς τῆς «Ρωμαϊκῆς Ἱστορίας»]
✱

✱ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΟΜΜΣΕΝ ✱

Ἴεροὶ Λόχοι

Ἐκτοτε μὲ τὰς αὐτὰς στερεοτύπους λέξεις κατὰ τὴν δημοσίαν ὁμιλίαν μου ὑπέδειξα τὴν στρατιωτικὴν ἐκγύμνασιν εἰς 121 παροικίας ἀπὸ τῆς Μιννεαπόλεως μέχρι τοῦ Montreal ἐν Καναδοῦ πρὸς Β, μέχρι τοῦ Norfolk τῆς Βιργηνίας πρὸς Ν, καὶ ἀπὸ τοῦ Denver τοῦ Κολοράδο πρὸς τὰ Δυτικὰ μέχρι τῆς Βοστώνης καὶ τοῦ Lowell Α τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν.

Ἦτο ἡ 97η φορά καθ' ἣν μετὰ τὴν πόλιν Κινκινιάτην ὠμίλησα οὕτω ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς στρατιωτικῆς ἐκγυμνάσεως ἐν Dayton Ohio προτοῦ φυτρώσουν οἱ λόχοι. Ἐκτοτε διέκοψα ἕνεκα ἄλλου καθήκοντος, ὀλίγας δ' ἑβδομάδας ἢ μᾶλλον μῆνας μετὰ τὴν 97ην ὁμιλίαν μου γενομένην τῇ 15ῃ Μαΐου 1909 οὗτοι ἀνεφύησαν.

Ἐκτοτε ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1910, ὅτε πάλιν ἐπανέλαβον τὴν δρᾶσίν μου ἐν Ἀμερικῇ, ἐνήργησα ὡς καὶ πρότερον ὑπὲρ τῆς συστάσεως τῶν ἱερῶν λόχων εἰς ἄλλας 24 παροικίας, ἀλλ' ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν μεταναστῶν οἱ ἐκγυμναζόμενοι εἶνε ὀλίγοι — διὰ διαφόρους λόγους.

Πάντοτε μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ζητήματος τούτου ἡρώτων ἐὰν ὑπῆρχον ἐκεῖ οἱ ἐκπληρώσαντες τὴν στρατιωτικὴν των θητείαν, διὰ νὰ ἐκγυμνάσωσι τοὺς ἄλλους. Δὲν ὑπῆρχον εἰς ὅλας τὰς παροικίας τοιοῦτοι, ὥστε ἠναγκαζόμενι νὰ τοῖς συστήσω νὰ προσέρχωνται εἰς τὰ γυμνάσια τῶν Ἀμερικανῶν, ἵνα μετ' ἐκείνων συγγυμνασθῶσι. Δὲν μετέδην πλέον εἰς τὰς πόλεις ἐκεῖνας, εἰς ἅς πρῶτον εἶχον ἐνεργήσει, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ εἶπω ἀσφαλῶς κατὰ πόσον κατηρτίσθησαν ἐκ τῶν 24 ὅμων παροικιῶν, τὰς ὁποίας ἐπεσκέφθην μετέπειτα τέσσαρες ἕως πέντε εἶχον μιμηθῆ τὸ καλὸν παράδειγμα καὶ εἶχον συγκροτήσει στρατιωτικῶς ἐκγυμναζόμενα σώματα, — ἐν οἷς τὸ τῶν Ἰκαρίων ἐν Πιτσοβούργῳ Πεν. κατὰ πάντα διεκρίνετο — ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπάρχοντα ἐν αὐταῖς δὲν ἦσαν πάντοτε ἀχμαῖα — καὶ ἕνεκα ἐλλείψεως ἀρμοδίων ἐκγυμναστῶν καὶ ἕνεκα τῶν ἐργασιῶν των, καὶ ἕνεκα τῶν ἀπαιτουμένων δαπανῶν, ἀλλοῦ μὲν δι' ἐνοικίαςιν δωματίου, ἀλλοῦ διὰ τὴν δαπάνην τοῦ ὅπλου καὶ τῆς στολῆς, ἣν ἔχουσι τὴν φιλοτιμίαν νὰ θέλωσι νὰ περιβληθῶσι. Πολλάκις τοῖς παρέστησα ὅτι οὔτε τὸ ράσο κάμνει τὸν ἱερέα — ἐν Ἀμερικῇ φοβοῦμαι ὅτι ὅχι μὲν πάντοτε, ἀλλὰ κατὰ πολὺ σκεπάζει τὸν «παπᾶ» — οὔτε τὸ στέμμα τὸν στρατιώτην· ἀλλὰ τὸ φρόνημα, ἡ τιμὴ καὶ ἡ πρὸς ἄμυναν αὐτῆς ἐκγύμνασις.

Ἐν τῇ ψυχῇ μου κεῖται ἀσφαλῆς ἡ ἠθικὴ ἱκανοποίησις, ὅτι ὁ σπόρος, ὃν ἐσπείρα ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1907 μέχρι Μαΐου 1909 ὑπὲρ στρατιωτικῆς ἐκγυμνάσεως ἐπεσεν ἐπὶ γῆν τὴν καλὴν.

Καὶ διὰ τὸ περίεργον καὶ διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς ἀρχῆς ἐκείνης ἐφ' ἧς στηρίζεται τὸ δίκαιον, δι' ὃ πάντες οἱ ἀνθρώπινοι ἀγῶνες «*ius summi cuique*» θὰ διηγηθῶ ἐν μικρὸν ἐπεισόδιον ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐργασίαν μου ταύτην, μαρτυροῦν πόσον καὶ ἡ ἄθωοτέρα καὶ ἡ μάλιστα γνωστὴ καὶ ἐγνωσμένης χρησιμότητος ἐνέργεια ἔχει τοὺς ἀντιθέτους τῆς, ἀλλ' ὅτι αὕτη ἐπικρατεῖ ἐν τέλει, συνέθη τὸ ἐξῆς: Ὅλίγας ἑβδομάδας μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ πρώτου Ἴεροῦ λόχου καὶ τὴν ταχεῖαν, δίκην

μηκύτων, αναφυγήν τῶν λοιπῶν ἱερῶν λόχων, ἔφθασεν εἰς Ἄμερικὴν καὶ ὁ κ. Ματσούκας. Μετὰ πέντε δὲ μῆνας, ὅτε κατὰ τὴν ἀνάρρωσιν ἐκ σοβαρᾶς ἀσθενείας του τὸν ἐπεσκέφθη, καὶ ὁμιλίαις γινομένης περὶ τῶν ἐν Ἄμερικῇ Ἑλλήνων ἐξέφρασα τὴν εὐχαρίστησιν, ἣν ἠσθανόμην, διότι εἶχον κηρύξει μετ' ἀποτελέσματος τὴν στρατιωτικὴν ἐκγύμνασιν καὶ τὴν συγκρότησιν τῶν λόχων, μοὶ ἀπήντησεν ἐντόνως πρὸς μεγάλην μου ἐκπληξιν: «δὲν μοῦ ἀρέσει!» Παρατήρησα «ποῖος λοιπὸν θὰ ῥίπτῃ τὰ κανόνια διὰ τὰ ὁποῖα ἐζήτει, καὶ ψάλλων, χρήματα. Μετὰ τοῦτο τρεῖς περίπου ἑβδομάδας, μεταβάς εἰς τινα παρὰ τὴν Ν. Ὑόρκην κωμόπολιν Willimantic, ἐν ἣ εἶχον ὁμιλήσει εἰς τοὺς ἐκεῖ Ἑλληνας ἕνδεκα μῆνας πρὶν καὶ εἶχε συγκροτηθῆ ἐκγυμναζόμενον σῶμα, φαίνεται ὅτι τῷ ἦρσε τόσον, ὥστε ἔγραψεν εἰς τὴν Ἀτλαντίδα πρὸς δημοσίευσιν: «ὁ Ματσο... ἐγύμνασε τὸν ἐν Willimantic ἱερὸν λόχον. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας μεταβάς εἰς Worcester, ὅπου ἐπίσης εἶχον πρὸ ἑνὸς καὶ πλέον ἔτους τὰ αὐτὰ κηρύξει καὶ ὁ λόχος εἶχε συγκροτηθῆ, ὁ κ. Ματσο. διωργάνωσεν ἑορτὴν καθ' ἣν ἐπέδωκε τὴν ὑπὸ τοῦ συγκεκριμένου λόχου ἡτοιμασμένην σημαίαν, ὡς ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τῆς ὑποστηριξάσης αὐτὸν ἐφημερίδος «Ἀτλαντὶς». Βραδύτερον εὐρῶν καὶ ἐν Manchester N. H. ὅπου εἶχον ἕνα καὶ ἥμισυ χρόνον πρότερον περὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος ὁμιλήσει, συγκεκριμένου τὸν ἱερὸν λόχον τῷ ἦρσε τοσοῦτον, ὥστε περιεβλήθη καὶ αὐτὸς τὴν τῶν ἱερολοχιτῶν στολήν. Θὰ ἦτο ἀνάξιον λόγου ἂν ἐκεῖ περιωρίζετο ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἔργου εἰς τὸ ν' ἀποκτᾶ θαυμαστάς καὶ τοὺς πρῶην δυσμενῶς ἐκφρασθέντας.

Πόσον τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ μέρους τούτου τοῦ κηρύγματός μου ἦτο λυσιτελέες, ἐν σχέσει πρὸς τὰ καθήκοντα τοῦ Ἑλλήνος πολίτου πρὸς τὴν Πατρίδα, ἐλπίζω ὅτι ἡ ἐκπλήρωσις τῶν καθηκόντων τούτων, ὑπὸ τῶν ἐξ Ἄμερικῆς σπευδόντων ξενιτευμένων μας κατὰ τὰς ἡμέρας ἃς διερχόμεθα, θέλει τὸ μαρτυρήσει. Ἔστωσαν δαφνοστεφεῖς!

ΣΕΒΑΣΤΗ Ν. ΚΑΛΙΣΠΕΡΗ

* ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ *

(ΔΙΑΛΟΓΟΣ)

— Ξέρε 'ς τὰ στήθη μου τὸ χέρι
Κ' ἄκου ἡ καρδιά μου πῶς χτυπᾷ
Σύρδιζα 'μπηκε τὸ μαχαῖρι:
Πῶς δὲν τὴν ἀγαπᾷς τὸ ξέρει
Κ' ἀπελπισμένη σ' ἀγαπᾷ.

✠

— Ζῶ μέδ' 'ς τὰ βᾶθη τοῦ Ταράρου
Κ' ἔχω ἕνα τάφο 'ς τὸ πλευρό.
Νοιώθεις τὸ κρῶ τοῦ μαρμάρου;
'Ο,τ' εἶχα τῶδωκα τοῦ Χάρου:
Τὶ νὰ σοῦ δώσω πειὰ 'μπορῶ;

(Δευκᾶς)

Α. ΣΚΙΑΔΑΡΕΣΗΣ